SVENSK MUSIKTIDNING

19-20. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 16 Dec. 1909. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 29 Årg.

Magna Lykseth Schjerven.

Efter ett framgångsrikt gästspel i sitt hemland, på Nationalteatern i Kristiania, har fru Lykseth-Schjerven nyligen återkommit till tjänstgöring vid vår opera, där man då beredde henne tillfälle att uppträda i »Hugenotterna», hvari hon har tillfälle att som Valentine utföra ett parti, för hvars utförande hon skördat stort beröm och som såväl musikaliskt som dramatiskt ställer stora fordringar på artisten. Snart, ehuru knappast före nyåret, kommer hon att utföra det stora Fideliopartiet i Beethovens opera, som icke på fyra år varit gifven här, och i början af nästa år upptages »Tristan och Isolde», hvari fru Schjerven så berömligt återgifvit hjältinnan.

Det är stora uppgifter fru Lykseth-Schjerven haft att lösa i nämnda tre så olika roller, att nu endast nämna dessa. Då fru Schjervens kontrakt med vår opera upphör med detta spelår, skulle densamma, om detta icke förnyas, i henne förlora en af sina förnämsta förmågor. Det har uppgifvits att sångerskan erhållit anbud om engagement vid Metropolitanoperan i Newyork, som nu eröfrat hr Forsell, men om detta anbud leder till engagement, är ännu, hvad vi veta, icke afgjordt.

Några biografiska uppgifter och en återblick på fru Schjervens verksamhet vid vår opera må här följa, jämte meddelandet af hennes porträtt.

Magna Lykseth föddes i Kristiania 1874. Sina sångstudier begynte hon vid musikkonservatoriet därstädes under ledning af den utmärkta sångerskan fru Basilier-Magelsen, som man här i Stock-

Ludvig Schytte

Magna Lyckseth-Schjerven

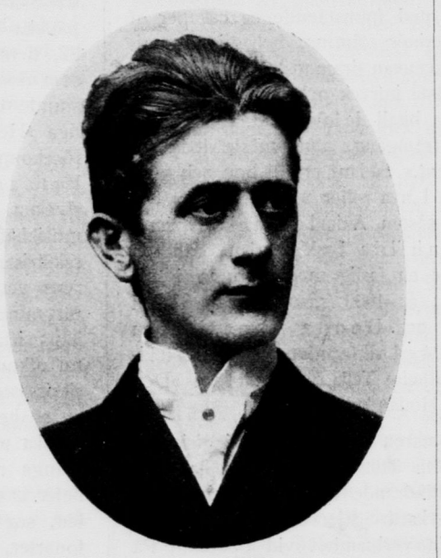

Martin Knutzen

holm har i angenämt minne, när hon i början af 1870-talet, då fröken Ida Basilier, från sitt finska fädernesland kom hit och debuterade på kgl. operan, där hon sedan 1872—74 var engagerad. Sällan har man där fått höra en sådan ypperlig koloratur som hennes t. ex. Philines i »Mignon» och Rosinas i »Barberaren», i hvilken roll hon senast lät höra sig som gäst för trettio år sedan. Fröken Lykseth hade således med all säkerhet en god ledning vid början af sina sångstudier. Efter dessas afslutande tog sångerskan engagement vid Lombergs operasällskap, som 1898—99 flerstädes i Sverige gaf operaföreställningar. Vid dessa uppträdde fröken Lykseth som Leonora i »Trubaduren», Elvira i »Ernani», Zerlina i »Fra Diavolo», Margareta i »Faust», Violetta i »Den Vilseförda» o. s. v. Bland andra som tillhörde Lombergska sällskapet må nämnas frk Mathilda Keyser och hr Åke Wallgren. Utom nämnda operor finna vi på turnéens spellista dessa år »Carmen», »Mignon», »Cavalleria rusticana», »Pajazzo», »Konung för en dag», »Regementets dotter», »Romeo och Julia», »Rigoletto», Hallströms »Per Svinaherde» och till slut äfven »Geishan» — en ganska ståtlig repertoar, men också hade hr Lomberg därför äfven engagerat några utländska artister af båda könen. Att icke fröken Lykseth medverkade i alla dessa operor är självklart, men helt säkert gaf henne denna mångsidiga repertoar en öfning och erfarenhet, som kom henne sedan för hennes konstnärliga utveckling till godo.

Den 4 jan. 1901 gjorde fröken Lykseth sin första debut på Stockholmsoperan såsom Santuzza i »På Sicilien». Vid omnämnandet af denna lyckade debut yttrade vi, att hon var i besittning af en välljudande, stark och i höjden mäktig stämma. Såsom Margareta i »Faust» gjordes den andra debuten i april samma år och den tredje i oktober med Elsa i »Lohengrin». Vårt omdöme hade då följande lydelse: »Denna ungdomliga Elsa, med framstående egenskaper af rätt voluminös stämma, behaglig apparition och scenvan dramatisk förmåga, gjorde det bästa intryck och väckte publikens oförställda bifall i hög grad, — debuten blef en framgång, som måste leda till engagement.» Sådant erhöll hon ock samma höst. I nya roller uppträdde hon följande år såsom Adalgisa i »Norma» och Brynhilda i »Valkyrian», där hon dock hade en farlig medtäflarinna i fru Jungstedt; år 1903 såsom Micaela i »Carmen» och Donna Anna i »Don Juan», 1904 på vårterminen som Mathilda i »Wilhelm Tell» och Senta i »Den flygande Holländaren».

På sommaren sistnämnda år ingick fröken Lykseth äktenskap med en handelsvärlden tillhörande landsman, och under namnet Lykseth-Schjerven har hon sedan fortsatt sin verksamhet vid operan. På hösten 1904 skördade hon en ny stor framgång såsom Aida och efterträdde den då på turné frånvarande fru Östberg som Agatha i »Friskytten» och Elisabeth i »Tannhäuser». Andra roller har hon vidare haft som Philine i »Mignon», Grefvinnan i »Figaros bröllop». År 1905 i december kreerade fru Schjerven Brynhilda i »Siegfrid», 1906 utförde hon Rachel i »Judinnan», och kreerade året därpå Brynhilda i »Ragnarök». Då Verdis »Otello» återupptogs utfördes Desdemona först af fru Hellström, men sedan af fru Schjerven. I februari 1909 fick hon kreera Isolde i Wagners musikdrama »Tristan och Isolde», återgaf i september s. å. Valentine i »Hugenotterna» och då d'Alberts »Låglandet» hade sin premiär följande månad utfördes Marta af fru Schjerven, sedan fru Lizell vid premiären uppburit denna roll.

Äfven vid operakonserter har konstnärinnan fått tillfälle att medverka och utom sina uppträdanden i Sverige gifvit konserter i Kristiania och Köpenhamn.

Ludvig Schytte.

I förra numret lämnades en kort nekrolog öfver den danske tonsättaren Ludvid Schytte, mest bekant för sina utmärkta, talrika pianostycken, särskildt afsedda för de ungas undervisning. Dessa pianokompositioner äro af hög rang, ty de äro icke blott tekniskt instruktiva och såsom sådana motsvarande sitt ändamål, utan, hvad mera är, genom sitt melodiskta, friskt inspirerade, rytmiskt liffulla innehåll äro de alldeles ovanligt intresseväckande, så att äfven de som hunnit öfver det egentliga elevstadiet kunna njuta af dem. Schytte kan i detta hänseende ställas vid sidan af Gurlitt, Stephen Heller och Nikolaus von Wilm. Men äfven af sådana pianostycken som man kan räkna till s. k. »salongsstycken» har Schytte lämnat oss värdefulla alster; han visar sig med dem som själsfrände till sin landsman Gade. Vi behöfva som exempel därpå endast påpeka hans Naturstämningar op. 22, dem han kallar »lätta stycken», men som dock kan räkna till medelsvåra. Det sjunde och sista bland dem, det ypperliga »Henover steppen» har till och med förekommit som konsertnummer. Ved Foraars tid (op. 39), fyra karaktärstycken, är ock sedan länge ett omtyckt musikhäfte. Men att uppräkna och karaktärisera alla den produktiva tonsättarens verk, därtill skulle behöfvas större utrymme än nu står oss till buds. Till hans sista kan väl räknas den samling, som nu utkommit och är under rubriken »musikpressen» omnämnd i detta nummer, — en svanesång och julklapp till den musikaliska ungdomen, som Schytte skänkt så många musikaliska godbitar. Samlingen heter Dur och Moll, utgörande 4 häften, sex stycken i hvarje, alla i olika tonarter, »Kleine Fantasien und Impromptus», i progressiv följd.

Till det porträtt af Schytte, som vi förskaffat oss och reproducerat i dagens nummer, meddelas här några biografiska notiser jämte omnämnande af ännu några flera hans verk, än de ofvan uppräknade.

Ludvig, Theodor Schytte föddes den 28 april 1848 i Aarhus i ett musikaliskt hem, den sista af 13 syskon. Tidigt började hans musikaliska håg taga sig uttryck genom att spela piano, hvilket han fick lära sig på egen hand. Så måste han efter skolstudierna taga plats på apotek i Faaborg, tog 1868 farmaceutisk examen och tjänstgjorde ännu ett år på apoteket i Helsingör. I Köpenhamn tog Ludvig Schytte först på allvar itu med pianospelet och gick under ett par år raskt framåt däri, sedan Neupert blef hans lärare. Sysselsatt med teoretiska och praktiska studier, med undervisning och komposition lefde Schytte i Köpenhamn till dess han erhöll det Anckerska legatet, då han 1884 reste till Tyskland. Under längre uppehåll i Weimar åtnjöt han mycken välvilja af Liszt, hvarefter han studerade ett halft år i Berlin. På våren 1885 bevistade han en musikfest i Karlsruhe, vid hvilken hans första stora komposition, en pianokonsert med orkester vann bifall, spelad af den bekante pianovirtuosen Arthur Friedheim, som sedan äfven gjorde den bekant annorstädes. Året därpå kom Schytte till Wien, där han våren 1887 blef pianolärare vid Horaks musikskolor och 1888 vid Urbans konservatorium. Schytte slog sig nu ned i Wien på allvar och gjorde endast korta besök i hemlandet. Först på senaste tid måtte Schytte ha varit bosatt i Berlin, där han afled d. 10 november efter en längre tids sjuklighet.

Af Schyttes talrika kompositioner må utom redan nämda, däraf pianokonserten bär opustalet 28, nämnas en i Paris, Wien etc. offentligt spelad Sonat i B-dur (op. 53), Karaktärsstycken, Phantasistycken (op. 10), Promenades musicales (op. 20), Musikalisk Billedbog, 3 Etudes de concert (op. 48), Lyriske Smaastykker, 16 Fremadskridende Etuder (op. 58), Pantomimes (op. 30), Albumblad för piano (8 stycken), Carnavalsscen, Leichte charakteristische Etüden 2 häften (op. 95), Valse piquante (op. 119), Børnesonater (4 st. op. 109), Piazza del popolo (Serenad, Romance, Barcarole Tarantella, op. 110), Ungdomsglädje, karaktärsstycken 2 H. Vidare finnas af honom Huit scénes caracteristiques à 4 mains, 24 små 2- och 4-händ. stycken, en ny och tillökad upplaga af Hornemans pianoskola, Tre Albumblad för violoncell, och piano, 6 häften och flera enskilda sånger, en stor del arrangementer och transskriptioner m. m., utgifna såväl i hemlandet som i Stockholm, Kristiania, Tyskland och andra land. Schytte har äfven gjort sig känd som författare af spirituella korrespondensartiklar.

Martin Knutzen.

Nyligen kom från Kristiania underrättelse om att den utmärkte norske pianisten Martin Knutzen afgått med döden.

För Stockholms musikaliska publik är han bekant från sitt uppträdande här för tretton år sedan på en operans symfonikonsert d. 7 mars 1896. Dessförinnan hade Knutzen låtit höra sig här, men privat, hitbjuden att med sitt pianospel illustrera en festafton i norska ministerhotellet, i närvaro af hofvet och den högre societén. Då hans pianospel vid detta tillfälle vann rikt bifall, uppmanades han att låta höra sig offentligt i den svenska hufvudstaden, och detta skedde, sedan han fått ledighet att återkomma hit, vid nämnda konsert, hvarvid han spelade Saint-Saens' pianokonsert med orkester, C-moll op. 44 samt konsertetuder af Agathe Backer-Gröndahl, hans landsmanninna, samt Nocturne, op. 48 n:r 1, Berceuse och Etude op. 25 n:r 12 af Chopin. Genom sitt tekniskt utmärkta, klara och djupt musikaliska spel vann han då starkt bifall.

Martin Knutzen, som vid sin död uppnått en ålder af 40 år, var född i Drammen. Sin första egentliga undervisning i pianospelet erhöll han af Agathe Backer-Gröndahl, hvars gedigna och nobla talang syntes vara öfverflyttad på denne hennes elev. Den första notis vi funnit om hans offentliga uppträdande som pianist daterar sig från 1885, då han gaf en konsert i födelsestaden Drammen, väckande stort bifall och rika förhoppningar om en vacker konstärsframtid. Samma år begaf han sig till Berlin att studera vid dess musikhögskola och åtnjöt då undervisning af den utmärkte pianisten och läraren prof. Barth. I juli 1887 lät han där höra sig med Beethovens Ess-dur-konsert och vann mycket erkännande. På hösten samma år uppträdde han med betydlig framgång på Kristiania Musikforenings konserter, och då samtidigt den bekante enarmade pianovirtuosen grefve Zichy uppehöll sig i den norska hufvudstaden och hade tillfälle att höra honom, fick den unge Knutzen af denne smickrande rekommendationer till Leschetitzky i Wien, dit han begaf sig samma år med ett understöd, hvartill äfven konungen lämnade bidrag. Hos den berömde Wiener-professorn arbetade han nu i tre år på sin pianistiska utbildning och blef 1890 af honom förordad till en professorsplats vid musikakademien i Riga, men föredrog att fortsätta studierna för Leschetitzky. Efter återkomsten från Wien har Knutzen vistats i hemlandet, där han åtnjutit stort anseende som pianovirtuos. Han har för öfrigt i utlandet gjort sin talang känd på konserter i Köpenhamn, Wien och Berlin.

I våra redogörelser för musiklifvet i Kristiania ha vi ofta haft tillfälle omnämna Martin Knutzen såsom medverkande vid konserter eller själf gifvande sådana.

Prenumerationsanmälan.

Svensk Musiktidning upplefver sin 30:de årgång 1910.

och anbefaller sig i våra musikvänners åtanke. Undertecknad har ock nu i 25 år ensam varit utgifvare af och redaktör för tidningen. Behofvet äfven i vårt land af en musiktidning, tillgodoseende den allmänna musikbildningen — ej endast fackmusici af lägre eller högre ordning — är oomtvistligt, och att den plan, efter hvilken Svensk Musiktidning är redigerad, tillgodoser detta behof — nämligen af en populärinstruktiv musiktidning för den musikaliska allmänheten — tycks bevisas däraf, att *ingen annan tidning för musik så länge existerat i vårt land eller ens i den skandinaviska norden.* Svensk Musiktidning har gjort till sin uppgift att tillgodose så väl vår konsthistoria genom *kontinuerliga uppgifter om operaverksamheten och konsertväsendet* i hufvudstaden samt genom utförliga *biografiska uppsatser*, som ock i det allmänna musikvetandets intresse meddela *notiser om musikvärldens viktigaste tilldragelser* i in- och utlandet, *särskildt i Finlands, Norges och Danmarks* hufvudstäder, *instruktiva uppsatser*, blandade med *följetongsartiklar, musikpressens* alster, *musiklitteratur* etc., hvarigenom både *lärorikt och omväxlande innehåll* erbjudes. *Fina porträtt* till biografierna illustrera hvarje nummer. Svensk Musiktidning är den enda *verkliga* sådan här, icke blott facktidning för ett särskildt slag af musiker, icke heller ett »musikblad» med musikstycken som hufvudsak, likasom ej heller en både dramatik och musik omfattande tidning. Svensk Musiktdning har ock, under sin långa tillvaro, i utlandet gjort sig bekant såsom svenskt musikaliskt fackorgan och där varit uppmärksammad.

I det vi frambära vårt tack till dem, som hittills gynnat Svensk Musiktidning med prenumeration, hoppas vi på deras fortfarande intresse för densamma och att de äfven skola rekommendera den åt andra musikvänner.

Svensk Musiktidning *utgifves 1910, såsom förut, två gånger i månaden (utom juli—augusti, »den döda säsongen») till ett pris af* ***5 kr.*** *pr år. Mindre än hel årgång beräknas efter lösnummer (25 öre).*

På tidningen prenumereras här å ***Expeditionen Kammakaregatan 6,*** *en trappa öfver gården, samt i* ***bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten,*** *då tidningen* ***fortast*** *kommer prenumeranterna tillhanda.*

Presentkort *för årsprenumeration finnes att köpa å Expeditionen, i bok- och musikhandeln.*

Vördsamt anhålles att ***prenumeration*** *må ske* ***så snart som möjligt; vid direkt prenumeration å Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm,*** *tillsändes tidningen prenumeranten kostnadsfritt* ***genast den utkommit.***

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerations förnyelse, sända vi dem, som förut, årgångens första nummer, med anhållan att de, som ***icke*** *vidare önska erhålla tidningen, tillkännagifva detta åt budet eller tidningsexpeditionen* ***före*** *andra numrets utsändande.* ***Senast*** *när budet kommer med andra numret torde det första återlämnas af dem som ej förnya prenumerationen; af dem, som därmed fortsätta, torde då* ***till budet prenumerationsafgiften mot kvitto erläggas.*** *Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få fortfarande räkna som prenumeranter å densamma.*

Vördsamt

Redaktionen.

Frans J. Huss.

Klangen såsom sinlig tjusning i den moderna musiken.

Efter *Heinrich Pudor.*

Lichtwark säger i sitt arbete »Die Seele und das Kunstwerk» bland annat: »Man hade vant sig vid att företrädesvis betrakta konsten med förståndet. Här var det en ny konst, som skulfle fattas med känslan, men känslan var icke väckt.» I själfva verket var icke blott allmänheten van att i första hand betrakta konsten med förståndet och först i andra hand med känslan och sinnena, utan konstnärerna själfva skapade under den förflutna tidsperioden mycket mera med förståndet än med hjärtat, känslan och blodet. Däraf följetongsmåleriet som berättade historier, det historiska måleriet, det allegoriska måleriet, bokpoesin och skriftpoesin, bokdramerna, den allegoriska plastiken, den historiserande byggnadskonsten, det stiliserande konstyrket, och den kontrapunktiska, matematiska, teoretiskt spesfundiga musiken. Men omsvängningen har inträffat. Den konstart, som först vände om, var måleriet. Hon gick ur atelieren in i naturen, studerade ljuset och färgerna och upptäckte på nytt färgernas sinnestjusning. (Naturalismen, friluftsmåleri, impressionismen, ljusmåleri.) Skaldekonsten följde, i det hon skapade stämningspoesi och upptäckte det tonande ordets sinliga tjusning. Belgierna voro de första, hvilka så att säga åter upptäckte formens rent sinliga betydelse i plastiken. Konstyrket är just den dag som är i färd med att tillgodogöra sig den nyfunna uppenbarelsen, som åter en gång kallas natur, och arkitekturen följer efter.

Och musiken? Hon har äfven i några länder redan undergått denna förändring. Skandinaverna hafva egentligen förblifvit så godt som oberörda af den filologiskt-, matematiskt doktrinära riktningen. De hade för mycket natur i och omkring sig, för att kunna försumma att beakta

klangens naturliga tjusningsvärde. Och då de anslöto sig till den tyska skolan, anslöto de sig på ett betecknande sätt till den komponist, hvars musik för det mesta var af rent sinlig natur, nämligen till Mendelssohn. För fransmännen, hvilka såsom romanisk nation, som af naturen, i motsats till den tyska, har mera drift än intelligens, låg faran att förfalla i förståndsspekulation, mindre nära, af de äldre bland dem var det egentligen blott Saint-Saens, som stundom utsatte sig för denna fara. Ännu mindre tillgängliga härför voro af naturen italienarna, som redan från födelsen äro sinligt anlagda, men äfven här verkade en Mascagni, hvilken med brutalitet uttrycker känslan, som en uppenbarelse. Ryssarna åter voro å ena sidan ett för ungt kulturfolk, och å andra sidan äro de af naturen för passioneradt anlagda, för att de icke skulle vara tillgängliga för den sinliga klangretelrsen; då de genom Glinka anslöto sig till den tyska skolan, valde de sig icke som förebild den meditativa, passionen med föreståndet dissekerande Beethoven, utan den mer sinligt anlagda, något mot det soliga Italien lutande Mozart.

För tyskarna däremot låg enligt deras natur och historiska utveckling faran att låta klangtjusningen gå under i förståndsspekulation närmast. För denna fara dukade till och med den i den lefnadsglada staden Hamburg födde och i det lefnadsglada Wien verkande Johannes Brahms då och då under — ja, man kunde redan i en Beethovens och Schumanns musik förutse denna sakernas gång. Och under en ansenlig tidsperiod uppgick sålunda den tyska musiken i det doktrinära, i en för ögat och för förståndet, icke för hjärtat och örat skrifven kontrapunkt; man eftersträfvade att skrifva så lärdt som möjligt i kompositionerna, eller fastmera på papperet, ty endast pappers- och nottrycksmusik var det till största delen; på örat, på sinnena, på hjärtat och blodet, på förnimmelsen och känslan tänkte man ej. Betecknande för den tyska musiken är det t. ex., att redan Schumann icke var någon mästare i instrumentation, att af många de största tyska musikheroerna frågan om instrumentationen föga togs i betraktande. Instrumentationen är dock just det, som uteslutande vänder sig till örat; hon vill höras, hon vill kännas, hon är något rent sinligt, och har ingenting att göra direkte med papperet och förståndet. Ty instrumentationen har afseende endast å instrumentens klangfärg. Ordet »klangfärg» är så att säga det modernas i musiken lösen. Det åsyftar klangfärgen hos ett instrument, och är således på ett betecknande sätt delvis lånadt från måleriet. Hvad i musiken menas med klangfärg, benämna målarna på samma vis färgton, och såsom i den moderna musiken klangfärgen är A och O, så är i det moderna måleriet färgtonen af största vikt; målaren vill uppfatta färgen så sinligt att han liksom hör den, (han talar därför äfven om brusande färger och om färgsymfoni) och musiken vill uppfatta tonen så sinligt, att hon liksom ser den, eller kan beteckna den karaktäristiska egenklangen och det ena eller andra instrumentet med en färg.

När man åhör en sådan modernt instrumenterad musik, torde det i verkligheten förekomma, som om vore våra öron, vårt hörselsinne först nu uppväckt, som skulle vi förut inte det ringaste vetat, hvad ton är, huru den berör och sinnligt tjusar örat, huru den väcker en sinnlig känsla, icke blott en så att säga etisk eller mera minnes- eller förståndsenlig känsla. Det är dock utom frågan om vår sinlighet, våra sinnesförmögenheter skulle hafva lidit skeppsbrott genom all metafysik förståndsspekulation. De luftvågor, i hvilka tonen klingar, beröra och uppskaka, reta och lifva våra nerver, återljuda i våra nerver, uppröra vårt blod och uppväcka vår håg. Allt detta är rent fysiskt. Och detta rent fysiska hos hörselkänslan hade vi fullkomligt förgätit. Musiken hade förvandlats nästan till en andlig vetenskap. Den har naturligtvis förandligast. Den hade förlorat sammanhanget med den naturliga sinligheten. Darvin hade helt säkert mycket litet att göra med musiken, men kanske borde vi först genomgå den Darvinska skolan, och lära oss att anse människan som ett alldeles naturligt lifsväsen, hvars själ först skapat sin kropp, innan vi åter kunna förnimma tonen som sinlig tjusning. Och instrumentationen har att skaffa med det rent fysiska hos tonen. Idén är något andligt, kontrapunkt är något förnuftsenligt, instrumentationen är något rent sinligt, rent fysiskt. Kvaliteten hos den sinliga hänförelsen, som tonen frambringar hos våra hörselnerver, är deras sak. Och klangfärgernas harmoni är den symfoniska instrumentationens mål.

Ryssarna tillkommer äran att till först hafva fattat detta instrumentationens värde för den moderna musiken. Glazunow är visserligen ännu en utlänning af den gamla klassiska skolan; endast uti sina nio baletter närmar han sig den moderna riktningen, och från honom härrör yttrandet, att den klassiska stilen i musiken skulle öfverlefvat sig själf, och att balletten skulle tillhöra framtiden, han skulle numera endast komponera ballettmusik. Men ännu mera står Rimsky-Korsakow på modern mark och är egentligen den moderna musikens ledare. Hos honom är allt instrumentation, — man skulle nästan kunna säga att själfva idén hos honom är instrumentation. Hans musik gifver instrumentationsstudier och skizzer, som erinra om naturalistens och impressionistens färgstudier. Sinlig är hans musik, den närer sig af det fysiska i klangen. För att möjligast träffande, om och något brutalt uttrycka sig, kunde man säga, att man hos honom smakar tonen, man känner den på tungan. Detta är hvad jag menar med sinlighet hos musiken och den sinliga retelsen hos tonen. Och på samma sätt som Rimsky-Korsakow i Ryssland verkar Vincent d'Indy i Frankrike, och af senare tids kompositörer därstädes, den välljudtrotsande Debussy, som i denna egenskap till och med öfverflyglar hans samtida i Tyskland, Richard Strauss och Max Reger, att icke nämna andra nutidens ytterlighetsmän.

Man skall nu möjligen föraktfullt säga, att musiken sålunda är på bästa väg att bli rent materialistisk, att hon skulle nedsjunka från det psykiska till det fysiska, från idealet i smutsen. Men för det första är nu en gång det materiella, det fysiska minst af allt något smutsigt, utan hellre en gifven förutsättning för det andra och psykiska. Och å andra sidan är förvisso den nuvarande moderna riktningen, som uteslutande vänder sig åt sinligheten, endast ett genomgångsstadium. Det är på samma sätt som i måleriet, där man hade glömt bort att se och målade ljus och färgstudier. Vi i musiken hade glömt bort att höra — nämligen att höra fysiskt — med sinnena — och sålunda komponera klang — och instrumentationsstudier. Det andliga skall äfven återkomma, men vi måste först skapa den nya moderna formen, innan vi kunna tänka på själen, som först skapar sig formen. Äfven inom det moderna konstyrket och i den moderna arkitekturen försiggår för närvarande något alldeles liknande. Allmänt fotas konsten nu för tiden på den sinliga känslans rätta basis. Konst är känsla! Af känslan födes hon, och till känslan hänvänder hon sig. Men under den sista perioden hade hon vant sig att vända sig till förståndet, och skapades af förståndet. Därför måste vi genomgå denna rent fysiska och i grunden nästan tekniska skola. Vi måste åter höra tonen klinga i naturen. Att fatta världen som känsla, se där vår tids uppgift.

Musikpressen.

På Abr. Hirschs förlag har utkommit

för piano 2 händer:

Ignotus: *Lyriska tonstycken.* (Valse-impromptu; I kyrkan; Klagan; Intermezzo; Aftonstämning; Vårsång), op. 20. Pr. kr. 1,50.

för en röst med piano:

Gauffin, Einar: *En visa om mig och narren Herkules.* Ur kung Eriks visor af G. Fröding (a—c). Pr. kr. 1,25.

Liljefors, Ruben: »*När det lider mot jul*» och andra barnvisor. 2 kr.

Sjögren Emil: *Kärlekssånger.* Dikter af Jane Gernandt Claine. 1. Skulle få hvad allra fagrast sänder (d—g); 2. Gif icke rosor, skymning (ciss—ass); 3. Tänd stjärnor (c—a). Pr. kr. 2,25.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit

för piano 2 händer:

Schytte, Ludvig: *Dur och Moll.* Für die Miftelstufe. 24 kleine Fantasien und Impromptus in allen Tonarten, in progressiver Folge. Häft I—IV à kr. 1,50.

Sven Spelmans låtar. Pr. kr. 1,25.

för orgel och orgelharmonium:

Anjou, N. E.: *Organistens Marsch-Album.* Samling äldre och nyare marscher till utgångsstycken vid allmänna gudstjänsten eller vid högtidliga tillfällen i kyrkan. 2:a förkortade uppl. Pr. 3 kronor.

Hägg, Gustaf.: *Stämningsstunder vid orgelharmonium.* 7 karaktärsstycken för orgelharmonium eller orgel. 4:e häftet. op. 28. (Bröllopståg; Betraktelse; Pastorale; Resignation; Sorg; Scherzo; Elegisk fuga.) Pr. 2 kr.

för en röst med piano:

Benecken, F. B.: *»O huru stilla»* (e—e).

Wennerberg-Reuter, Sara.: *Varde ljus.* (ass—dess) Ord af Ingrid Wennerberg. Pr. 75 öre.

På Abr. Lundquists förlag har utkommit

för piano 2 händer:

Lundvik, Hildor.: Stämningar, 3 pianostycken. (Albumblad, Berceuse, Serenad). Kr. 1,50.

Peterson-Berger, W.: *Ur »Arnljot»*, musikdrama, 5 stycken. (På Frösötinget, I vildskogen, Lille Östmund sofver, Arnljot och Ubma, Vid Sticklestad.) Kr. 2,50.

Rendahl, Edw.: *Suite de valses.* Kr. 1,50.

Valentin, Karl.: *Spelmansvisor* (Spielmannsweisen — Spelman, Om våren, Jämnmod, Danslek, Sorgsna tankar, Spelmanslif.) 2 kr.

för orgel eller orgelharmonium:

Englund, P. S. R.: *45 korta och lätta förspel* med koralmotiv till angifna koraler i Hæffners koralbok. Kr. 1,25.

för violin, solo:

Nordiska toner i lättaste sättning för små violinister (62 stycken). Kr. 1,50.

för en röst med piano:

Hallén, Andreas.: *Tre visor i folkton* med piano eller liten orkester. 1. Jungfrun i det gröna (diss—g); 2. Hvad björken gömde (c—fiss); 3. Visa ur ett sagospel af Topelius (d—e). 2 kr; — *Junker Nils sånger till lutar*, ur »Gustaf Vasas saga» (sättning 1. c—f.) Kr. 1,50; — *Vår svenska fana* för en röst (eller unison kör. — b—ess) 60 öre.

Järnefelt, Armas.: *Sånger.* 1. Du är sol, du är vår (diss—e). Kr. 1,25; 2. Serenad (fiss—giss). Kr. 1,25; 3. Den flygande Holländaren, ord af B. Gripenberg (ciss—f). Kr. 1,50; 4. En visa (diss—e). 1 kr.; 5. Farväl (d—e). 1 kr.; 6. Ödets stjärna (diss—fiss). Kr, 1,25; 7. Skymning (d—f). Kr. 1,25.

Kallstenius, Edvin.: *Natt i skogen* (a—fiss). 1 kr.

Lundvik, Hildor.: *Sommardofter* (a—fiss). 1 kr.

Lönegren, Karin.: *Stämning* (b—f); — *En dröm är lifvet* (c—f); à 75 öre.

Peterson-Berger, W.: *Tre sånger* ur »Arnljot». 1. Arnljot hälsar Jämtland; 2. Arnljots kärlekssång; 3. Tormods kvad. kr 2; — för sopran: *Vainas sånger* (2). kr. 1,50.

Rudin, Daniel.: *Vårsång* (fiss—f eller ass); — *Toner* (e—e eller giss), à 1 kr.

På Albert Bonniers förlag har utkommit

Sjögren, Emil.: Till Sverigos barn. *Tolv små visor.* Ord af Anna Roos m. fl. Kr. 1,75.

På Magnus Bergvalls förlag, Stockholm, har utkommit:

Jul- och Danslekar, satta i lämplig tonhöjd och med underlagd text. Lätt arrangerade för piano av Joel Söderberg. Kr. 1,50.

På Carl Gehrmans förlag har utkommit

för piano 2 händer:

Liljefors, Ruben.: Musik till *Frithiof och Ingeborg.* Skådespel af E. Hörman. op 17. Klaverutdrag med öfverlagd text. Pr. kr. 2.

Körling, Aug.: *Intermezzo.* 75 öre.

Sjögren, Emil.: *Prélude.* 1 kr.

Stenhammar, Wilh.: *Impromptu.* 1 kr.

för en röst med piano:

Alfvén, Hugo.: *Ställ flaggan så jag ser den* (e—fiss.) Ord af Daniel Fallström. op 26. Pr. 1 kr.

Körling, Felix.: *10 roliga barnvisor.* Till alla glada gossar och flickor. Kr. 1,50. — *Den käraste sagan* (d—fiss). Ord af tonsättaren. 1 kr.

Liljefors, Ruben.: *En herde- och namnsdagsvisa* (d—f). Ord af E. A. Karlfeldt. op. 11. N:o 1. Pr. 1 kr. -- *Höstens vår* (e—f). Ord af E. A. Karlfeldt. op. 11. N:o 2. Pr. 1 kr.

Myrberg, A. M.: *Spansk serenad* (h—fiss). Ord af tonsättaren 75 öre.

Nordholm, Adolf.: *En sorgens ton från Amerka.* Ord af G. Fröding. 60 öre.

Wiklund, Adolf.: *Fyra sånger.* 1. På floden (c—e); 2. Sof oroliga hjärta (c—f); 3. Som mandelblom (g—g); 4. Ved söen (e—a) à 1 kr.

Sångduetter med piano:

Hallén, Andreas.: *Norrland.* För tenor och mezzosopran. Ord af A. A. Grafström. op. 55. Pr. 1 kr.

Körling, Felix.: *Sjung*, (c—f eller g).

för flerstämmig sång:

Hallén, Andreas.: *Requiescat.* Dikt af E. Fredin. Komp. för solo, kör, orgel, piano och orkester. op. 54. Klaverutdrag. 3 kr. (Stämmor à 50 öre).

Gehrmans Kvartett-Bibliotek N:o 78—81. Gösta Geijer.: *Pingtvisa; Ett minne:* Seth Jonsson: *Fiskarvisa;* Felix Körling: *Skogsfantasi*, à 20 öre.

Det är som vanligt en uppsjö på nya musikalier, som våra förläggare åstadkommit till julen, och de kunna i en anmälan endast helt flyktigt påpekas. Minsta antalet har utgått från den äldsta förläggaren, Abr. Hirsch. Hans enda pianohäfte »Lyriska tonstycken» af Ignotus, bekant komponist, innehåller enkla men uttrycksfulla och välljudande stycken i vårdad sättning. Af Sjögrens sånger är den första, tillägnad miss Tracey, litet krånglig, den andra i ordningen vackrare och lättfattligare och den sista äfven så. Sjögrens sånger äro emellertid alltid af intresse. Gauffin har gjort en lyckad musikalisk tolkning af Frödings dikt »En visa om mig och narren Herkules», likaså har Liljefors gjort en god träff med sina 8 barnvisor, en genre som mycket odlats till jul, som man ser.

Af musiken på Elkan & Schildknechts förlag framstår särskildt Schyttes 4 häften »Dur och moll», dem vi förut omnämnt i hans biografi. Den goda folkmusiken i »Sven Spelmans låtar» ha vi för en tid sedan påpekat, såsom utgifna för violin. De utgöras af 6 valser, 2 polskor, polkor och mazurkor, 1 marsch och quadrille. — Anjous »Organisten» (2:dra upplagan) är en god samling, i enkel sättning, af 8 sorgmarscher, 6 festmarscher, däraf en med kör af Anjou, samt 2 med titel »Marcia religosa». Utmärkta i sitt slag för orgel eller harmonium äro Häggs »Stämningsstunder», 4:e häftet, hvars innehåll ofvan synas. Af sångerna är Beneckens sköna grafsång väl bekant. Sara Wennerbergs »Varde ljus» är en stämningsfull melodiskt som harmoniskt vacker sång.

En diger samling utgör Abr. Lundquists nyheter, däraf de flesta sånger. Peterson-Bergers »Arnljot»-musik förstås bäst vid sidan af dikten. I pianohäftet äro de tre sista styckena mest melodiska. Rendahls »Valsesuite» är en underhållande salongsmusik. En enklare sådan bjuder Lundviks »Stämningar». Karl Valentins »Spelmansvisor» bilda ett häfte omväxlande, vackra tondikter, den sista, »Spelmanslif», börjar i moll men blir gladare mot slutet. Häftet är tillägnadt vår omtyckta pianist Märta Ohlsson. — »Nordiska toner» bör blifva en välkommen julklapp för små nybörjare i violinspelning. — Halléns »Tre visor i folkton» äro förträffliga. Störst och mest komplicerad af dem är den mellersta »Hvad björken gömde»; visan är i sann folkton. De äro tillägnade Musik. akademiens præses, justitierådet Karl Silverstolpe »Till minne af gammal vänskap». Väl bekant är hans ofta sjungna sång »Junker Nils sjunger till lutan»; här i annan sättning; en vacker, fosterländsk sång är hans »Vår svenska fana». — Armas Järnefelts sånger äro i allmänhet något dystra och invecklade om än naturligtvis talangfullt arbetade. Af mera populär natur äro sångerna af Kallstenius, Lundvik, Löwegren och Rudin.

Af Gehrmans publikationer är bland

pianosakerna vidlyftigast klaverutdraget till »Fritiof och Ingeborg», innehållande Förspel, »Ingeborgs klagan», »Offertåg», »Besvärjelserkör», »Drottkväde» och »Kung Rings dödskväde», melodisk omväxlande musik. Vackert är Aug. Körlings (d. ä.) »Intermezzo». Sjögrens »Prelude» och Stenhammars brillanta »Impromptu» äro separattryck ur en samling stycken. — Af sångerna äro Alfvéns »Sätt flaggan så jag ser den» en högtidligt kraftig sång till melodi som harmoni. Felix Körlings »Den käraste sagan» är en behaglig visa och hans »Barnvisor» förträffliga. Af Liljefors' sånger är »Herde- och namndagsvisan» i enkel stil. »Höstens vår» med arpeggieradt ackompangemang något sökt i harmoniskt hänseende. Myrbergs serenad är däremot populärt melodisk i spansk stil med kastanjettrytm i ackompangemanget. Viklunds sånger äro insanta men n:o 1 och 3 rätt komplicerade; de andra däremot mycket anslående. De båda sångduetterna kunna rekommenderas. Halléns »Norrland» med harmoniskt rikt omväxlande ackompanjemang, F. Körlings med enklare arpeggieradt sådant. Halléns »Requiescat» är en god ackvisition för våra körsällskap. Texten är en ballad om den döende drottningen som vill ha sin graf bland blommor och i sol, men af kungen begrafves i slottets grafhvalf. Slottet blir dock till slutet en ruin och hennes graf öfverväxes af murgrön och blomster. Med »Requiescat in pace» slutar kören stycket.

Sjögrens samlade »Tolf små visor till Sveriges barn» är ett vackert häfte med enkel sättning. — »Jul- och danslekar» med sitt vackra kolorerade omslag, visande barn som spela och dansa ringlek kring julgranen, förtjänar väl rekommenderas till jul åt de unga.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

Dec. 1, 5. Tschaikowsky: *Spader dam.*
2, 7, 15. Verdi: *Aida.* (Aida: frök. Elin Linnander, 1:a debut; $^{7}/_{12}$ Radames: hr Herold, gäst).
3. Gounod: *Romeo och Julia.* (Romeo, Tybalt: hrr Ödmann, Lennartson).
4. Wagner: *Tannhäuser.*
5, 7. Adam: *Konung för en dag.* (Matiné.)
6. Gounod: *Faust.* (Margareta: frk. Signe Rappe, 1:a gästuppträdande.)
8. Wagner: *Den flygande Holländaren.* (Senta: frk. Signe Rappe, gäst.)
9, 12, 14. Eugen d'Albert: *Låglandet.* (Pedro: hr Herold, gäst; Marta, Nuri: fru Lizell, frk. Larsén; Pepa, Antonia, Rosalia: frkn. Lagergren, Hulting, fru Mandahl; Sebastiano, Nandi, Tommaso, Moruccio: hrr Strömberg, Lennartson, Sjöberg, Oscár och Stiebel.)
12. *2:a Symfonikonserten.* 1. Carl Nielsen: Förspel till 2:a akten af »Saul och David»; 2. Wilhelm Stenhammar: Pianokonsert N:o 1, B-moll (hr Stenhammar); 3. Beethoven: Symfoni N:o 7, A-dur.
11. Meyerbeer: *Hugenotterna.*
12. Donizetti: *Regementets dotter.* (Matiné.)
13. Wagner: *Lohengrin.* (Elsa: frk. Signe Rappe, gäst.)

Oscarsteatern.

Dec. 1—15. Karl Gilck: *Fortunas gunstling.*
5, 12. *Ljungby horn.* (Matiné.)

Operett-teatern.

Dec. 1—3. R. Danziger: *Bykomtessan.*
4—6. *Buffalo Bill.*
5, 12. P. Rubens: *Miss Hook of Holland.* (Matiné.)
11. *Peder Rank och hans fästmö.*

Östermalmskyrkan.

Dec. 2. Konsert af sångsällskapet O. D. från Uppsala. Dirigent: t. f. dir. musices Wilh. Lundgren.
14. Nya Filharmoniska Sällskapets 1:a abonnemangskonsert. Solister: fruar M. Högberg, D. Afzelius-Bohlin; löjtnant Er. Elfgren, hrr N. Fahlman, J. Johanson. Dirigent: hr Wilh. Stenhammar. Program: J. S. Bach: Johannes-passion.

Efter en tids hvila från scenen i och för instudering af Pedros roll i d'Alberts »Låglandet» uppträdde hr Herold första gången i detta för honom nya parti d. 9 dec. och utförde detsamma på ett mästerligt sätt till sång som spel. Den enkla och naiva men ock ungdomligt liflige och kraftfulle alpherden fick af honom en sannt konstnärlig framställning. Fru Lizell har som Marta förut visat en framstående förmåga och rollbesättningen var för öfrigt oförändrad. Efter ännu två uppträdanden i »Låglandet» afslöt hr Herold d. 14 dec. sitt gästspel här denna gång och blef vid afskedet från vår publick hyllad med rikliga bifallsyttringar och inropningar. Han har i början af månaden äfven sjungit Radames i »Aida», hvari fröken Elin Linnander, den unga sångerskan, som förut med framgång uppträdt på konserter, däraf en operakonsert, gjorde sin första scendebut med titelrollen i denna opera. Fröken Linnander har en vacker, fyllig och rätt hög sopran och vann nu genom smakfull sång och en rätt lyckad dramatisk framställning ganska stort bifall. Vi afvakta med intresse fortsatta debuter, den nästa, efter hvad vi hört, såsom Santuzza. Arvid Ödmann uppträdde d. 3 dec. firande 25 årsjubileum som Romeo i »Romeo och Julia» inför välbesatt salong och, om än hans Romeo icke är lika vokalt glansfull som vid första framträdandet 1884, fick dock den populära sångaren ånyo bevis på publikens sympati genom varm hyllning med framropningar, blommor och lagerkransar. Tybalts parti sjöngs denna afton med god framgång af hr Lennartson för första gången.

Gästspelet af fröken Signe Rappe har denna gång likasom förra året vid denna tid inbringat den talangfulla och behagliga sångerskan rikt bifall. Detsamma började med Margareta i »Faust» och fortsattes sedan med Senta och Elsa och skulle d. 15:e fortsättas med Aida, då tillfällig opasslighet förhindrade uppträdandet.

Operans 2:a symfonikonsert inleddes med en nyhet för oss, förspel till 2:a akten af danske tonsättaren Carl Nielsens opera »Saul och David». Nielsen hör, som man vet, till nyaste skolan och är ofta djärf nog som harmonist. Detta förspel börjar också med en skärande trumpetdissonans, som dock utvecklar sig till en något koralmessig högtidsmarsch af rätt intressant klangverkan. Konsertens andra nummer var Wilh. Stenhammars första pianokonsert med honom själf vid flygeln. Denna konsert innehåller många vackra, ungdomligt friska partier och inbringade komponisten lifligt bifall samt en stor lagerkrans af orkestern. Beethovens härliga A-dursymfoni afslutade värdigt konserten som i sin helhet hedrade hofkapellet och den utmärkte dirigenten, som upprepade gånger hyllades af åhörarna. Från operetteatrarna inga nyheter.

Konsertföreningens första abonnemangskonsert d. 23 nov. gafs under hr Tor Aulins ledning med biträde af Göteborgs orkesterförenings orkester, hvilken ådagalade god ensemble och särskildt utmärkte sig med blåsinstrumenten. Beethoven ensam stod på programmet med »Egmont»-uvertyren som inledning, hvarefter hr Stenhammar som solist medverkade i pianokonserten n:o 4 i G-dur. Som nyhet bjöds därpå »Grosse Fuge» B-dur op. 133 för stråkkvartett, spelad af hela stråkorkestern. Denna fuga var ursprungligen komponerad som final till den stora stråkkvartetten i B-dur, men utgafs sedan fristående som op. 133. Kompositionen är mera genialt storslagen än musikaliskt underhållande och torde taga sig bättre ut för enkel stråkkvartett. Konsertens slutnummer var C-moll-symfonien, som till tempo och utförande gaf mindre god behållning.

Musikföreningen under prof. Nerudas ledning bjöd vid sin första säsongkonsert på ett »Magnificat» i D-dur af J. S. Bach och Beethovens här förut hörda Messa i C-dur. I Bachs verk förekom ett par vackra alt-arior, utmärkt sjungna af fru Claussen, som jämte en fröken Signe Carlson, samt hrr Henning Malm och John Johansson utgjorde kvällens solister. Någon utförligare redogörelse för dessa båda här förut gifna verk är oss af bristande utrymme, omöjlig. Utförandet var berömligt och den utmärkte dirigenten hade till sitt förfogande en orkester af Stockholmsmusici, hvilken tycktes visa att vi här kunna reda oss utan långods.

Nya filharmoniska sällskapet under hr Stenhammars ledning gaf sin första säsongkonsert i Östermalmskyrkan med Bachs »Johannes-passion» på programmet och fruar M. Högberg, Dav. Afzelius-Bohlin, hrr Elfgren, Fahlman och J. Johansson som solister. Detta verk gafs af sällskapet 1898 i Musikal. akademien med samme dirigent. Ehuru underlägset »Matteu-passion» innehåller denna flere präktiga nummer, såsom altarian »Det är full-

komnadt», en basaria m. m. Det hela gafs förtjänstfullt.

Sångsällskapet O. D:s konsert i samma kyrka hade välbekanta sånger på programmet. Rösterna, särskildt tenorerna, klingade vackert och O. D-isterna sjöngo förträffligt under sin nye dirigents ledning.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kl. teatern. Fröken Signe Rappe har under detta gästspel en här ny roll såsom Desdemona i Verdis »Otello». Gästspelet torde komma att fortsättas efter julen.

Musikkonservatoriet. Uppvisningarna vid vårt musikkonservatorium ägde rum den 13, 14 och 15 dec. De prof som aflades af eleverna vittnade om godt resultat af undervisningen. För närmare omnämnande af program och prestationer sakna vi nu utrymme. Under nu afslutade examensperiod ha följande examina aflagts:

organistexamen af Susie Bolling, Lisa Regnell, Gottfrid Berg, Martin Johansson, Thorsten Rantzén och David Wikander;

kyrkosångarexamen af Elin Wieselgren, Hjalmar Boberg och Gustaf Malm (de två sistnämnda ha förut aflagt organistexamen);

musiklärarexamen af Annie Petersson (som förut aflagt organistexamen), Elin Wieselgren och Hjalmar Boberg samt Edvin Odell.

Bergs jetong för organistelever har tilldelats Susie Bolling och Martin Johansson samt konservatoriets jetong till elev som afslutar sin kurs i ett hufvudämne och däri gjort utmärkta framsteg till eleven i violinspelning Laura Johansson, eleverna i sång Ebba Nyström och Josef Herou, eleven i spelning på fagott Erik Flodqvist och eleven i spelning på oboe och engelskt horn Sigurd Rydberg.

Stipendier och gratifikationer till elever ha under termin utgått med ett sammanlagdt belopp af 4,723 kr.

Statsunderstöd åt folkkonserter. Musikaliska akademien har hos regeringen hemställt att proposition måtte aflämnas till 1910 års riksdag om beviljande på extra stat för år 1911 af 50,000 kr. för att användas till folkkonserter. Akademiens skrifvelse skall i näst kommande nummer af denna tidning införas.

Många täflande kompositörer. Till den af Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande i år utlysta pristäflan för manskvartettkompositioner ha inkommit 61 kompositioner af 43 olika tonsättare. Utgången af pristäflingen kungöres vid sällskapets årsmöte i slutet af maj 1910. Prisdomare äro musikdirektör A. Körling, Ystad, kapellmästare Alfred Berg, Lund, och musikdirektör Erik Åkerberg, Stockholm.

Musikaliska konstföreningen utdelar som årstryck för 1908 »Sex hymner och psalmer» för soli, blandad kör och orgel eller piano, af Emil Sjögren, komponerade för Johannes kyrka; klaverutdrag med text, samt »Kvintett» för 2 violiner 2 altvioliner och violoncell, af Joh. Lindegren, partitur och stämmor. Årsafgiften är, som bekant, 4 kronor.

Musikdirektör F. A. Frieberg fyllde d. 13 dec. 87 år och fick då mottaga rikliga lyckönskningar af Musik. akademiens præses och medlemmar m. fl. En sångkvartett uppvaktade honom på morgonen med tre hans kvartetter, däribland den allbekanta »Sångarfanan» och »Serenaden». Den gamle musikern är kry till själ och kropp om än synen är klen, hvilken dock genom en operation har förbättrats.

Elkan & Schildknechts musikhandel, som i år kan fira 50 års-jubileum, öfvertogs d. 1 dec. af musikförläggarefirman Abr. Hirsch och firman Abr. Lundquist samtidigt med att hr Albert Schildknecht efter sin halfsekellånga verksamhet som musik-handlare och förläggare dragit sig på ålderdomen tillbaka till privatlifvet.

Uppsala. Nyligen gafs här af Hugo Alfvén en sonatafton, hvarvid han själf spelade sin violinsonat, som bär opustalet . För öfrigt utfördes violinsonater af Stenhammar och Sjögren.

Ett och annat från musikvärlden.

Adelina Patti-Cederström jubilar. Adelina Patti, som haft sitt särskilda intresse för svenskarna allt sedan sitt giftermål 1899 med frih. Rolf Cederström, kunde nyligen fira femtioårsminnet af sin debut som operasångerska. Hennes första sceniska uppträdande ägde rum i New-York, där hon den 24 november 1859 vid sjutton års ålder utförde titelrollen i »Lucia af Lammermoor».

Hon uppträder fortfarande esomoftast vid konserter för välgörande ändamål, och ett rykte har nyligen berättat, att hon planerar en sista turné genom Förenta staterna. Till hennes femtioårsjubileum förbereder man sig i England på en rad storartade hyllningar.

Fru Lilly Walleni-Strandberg blef efter gjordt prof som dramatisk sångerska vid Stadsteatern i Aachen af direktionen utsedd att kreera titelrollen i Massenets opera »Manon». Kritiken ställer sig något afvisande mot det franska musikverket, medan den endast har loford för vår landsmaninna. Echo der Gegenwart skrifver följande: »Fru Walleni-Strandbergs Manon var omstrålad af glansen af den ljufvaste romantik. Musikaliskt fint afslipad och i framställningen förtjusande eller gripande, allt efter situationens kraf. Tyvärr kommer denna öfverdådiga sceniska kraft, som hittills i alla uppgifter fört oss upp på konstens tinnar, knappast att kvarstanna efter denna säsong, enär fru Walleni-Strandberg redan nu erbjudits ett flertal mycket ärofulla engagemang.

Hvarjehanda.

Välvilligt. **En högst medelmåttig sångerska, som emellertid hade hög tanke om sin förmåga, yttrade under en repetition till förste violinisten: »Min herre, ni ackompanjerar så starkt, att ingen människa hör mig».**

»Ursäkta», svarade han, »men det sker verkligen till ert eget bästa».

Dödsfall.

Teilman, Christian, norsk musiker, född 1847 i Kristiania, afled där i början af december. Elev där i musik af Arnold. Efter en tids uppehåll i Stockholm återvände han till Kristiania och har där varit en eftersökt lärare samt äfven haft andra musikaliska befattningar. Teilman är bekant för en mängd populära pianokompositioner, gavotter, mazurkor, humoresker, albumsblad, marscher, lätta öfningsstycken, transskriptioner, fantasier m. m. Teilman, som var en stor svenskvän, utgaf 1908 ett »Andante doloroso» med anledning af konung Oscar II:s död. Många af hans kompositioner ha utkommit på svenskt förlag.

Torsslow, Sten Harald, skådespelare, operasångare och landskapsmålare, född i Kristianstad 10 febr. 1838, afled här d. 7 december. Son af det berömda konstnärsparet O. U. Torsslow och hans maka, f. Strömstedt, ägnade han sig åt teatern, först som skådespelare, sedan som operasångare, begåfvad med hög tenorröst, och var såsom sådan engagerad vid operan 1864—1888. Innan han började teaterbanan ägnade han sig åt målarkonsten, studerade vid Konstakademien här och sedan i Düsseldorf. Efter afgången från operan gjorde sig mycket känd som landskapsmålare i synnerhet af skärgårdsstycken. 1869 blef han invald till agreé i Konstakademien. Bland hans operaroller kunna nämnas Horace i »Svarta Dominon», Tubalt i »Romeo och Julia», Stålsporre i »Målaren och modellerna», Nevers i »Hugenotterna», Prins Johan i »Blenda», Chateauneuf i »Tsar och timmerman», Sebastian i »Kronjuvelerna», m. fl.

J. LUDV. OHLSSON

STOCKHOLM.

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentets bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 20, clothband 4 kr.

Elkan & Schildknechts Musikhandel,

28 Drottninggatan 28.

Tonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af *Frans J. Huss.* Pris 1 kr.

Säljes och rekvireras hos *Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6.*

OBS.! Lämplig julklapp:

PRESENTKORT

å

Svensk Musiktidning 1910

à 5 kronor.

Svensk Musiktidnings Expedition.

OBS.! Vacker nyutkommen musik!

MENDELSSOHN-ALBUM

för piano, innehållande:

Klavierstück, Scherzo, Gondellied med *Felix Mendelssohn-Bartholdys* porträtt. Pr. Kr. **1: 25.**

I musikhandeln och på Svensk Musiktidnings Expedition.

Å **Expeditionen** och i **musikhandeln** finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af

Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Pianostycken: ***Inträde i skogen*** — ***Jägaren på lur*** — ***Fughetta*** — ***Småstycke*** — ***Fantasi-Dans*** samt sång: ***Folkvisa*** med svensk och tysk text.

Obs.! Värdefull musik!

För piano, två händer.

SCHERZO

af **Emil Sjögren**

tillegnadt fru *Valfrid B:xson Lind.*

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNINGS EXPEDITION, Kammakaregatan 6.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr. öfv. gården.

Frans J. Huss.

J. G. Malmsjö

PIANINON

FLYGLAR

Göteborg.

PIANOMAGASIN.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kungl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins världsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,

13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 30:de årg., — för hvarje musikaliskt hem —

utgifves 1910 efter samma plan som förut, innehållande ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor. I* ***landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

- Innehåll -

Magna Lykseth-Schjerven (med porträtt). — Ludvig Schytte (med porträtt). — Martin Knutzen (med porträtt). — Prenumerationsanmälan. — Klangen såsom sinlig tjusning i den moderna musiken, efter Heinrich Pudor. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Ett och annat från musikvärlden. — Hvarjehanda. — Dödsfall. — Annonser. — Årgångens innehållsförteckning.

Tryckeriaktiebolaget Skandia, Stockholm 1909.